

บทที่ ๒

กลวิธีของการตั้งชื่อเพลงลูกทุ่ง

เพลงลูกทุ่งมีกลวิธีในการตั้งชื่อได้หลากหลาย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับแนวคิด และทัศนคติของผู้ประพันธ์เพลง เมื่อสังเกตจะเห็นได้ว่า ชื่อเพลงลูกทุ่งใช้กลวิธีหลากหลายที่จะทำให้น่าสนใจ และดึงดูดใจผู้ฟัง โดยใช้ทั้งคำ วลี และประโยคในการตั้งชื่อ

ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์ (๒๕๒๙ : ๑๗๘) ได้เขียนเกี่ยวกับการตั้งชื่อ นวนิยาย เรื่องสั้น ความเรียง ฯลฯ ว่า ชื่อเรื่องเป็นสิ่งสำคัญที่จะจูงใจผู้อ่านได้ ดังที่กล่าวไว้ว่า “ ถ้ามีจุดประสงค์ในการใช้เพื่อการค้าก็ต้องพิถีพิถันในการใช้คำ จะทำให้อ่านหรือผู้พบเห็นเกิดภาพรวมเกี่ยวกับสิ่งที่เขียนถึง ขนาดของกลุ่มคำต้องสั้นกระชับรัด เน้นการสร้างกลุ่มคำ วลี หรือประโยคให้น่าสนใจ กระตุ้นให้ผู้พบเห็น ประารถนาจะทราบเรื่องราวจากชื่อที่ตั้งไว้ การใช้รูปประโยคตั้งชื่อก็ต้องพยายามใช้ในลักษณะที่เป็นตัวแทนแนวคิดของเรื่องที่ต้องการกล่าวถึง หรือเป็นภาพรวมของรายละเอียด สารที่ปรากฏอยู่ ไม่ว่าจะป็นชื่อของสิ่งใด การตั้งชื่อจะมีความสำคัญในลักษณะที่เป็นส่วนหนึ่งในการตัดสินใจของผู้อ่านที่จะอ่านหรือฟัง และติดตามชมสิ่งต่างๆ หรือไม่ ”

ผู้วิจัยจึงคิดว่าการตั้งชื่อเพลงลูกทุ่ง ก็มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าการตั้งชื่องานเขียนอื่น ๆ จึงต้องใช้กลวิธีต่าง ๆ เพื่อเรียกความสนใจจากผู้ฟังด้วย

จากการวิเคราะห์ชื่อเพลงลูกทุ่งระหว่าง พ.ศ. ๒๕๔๐ - ๒๕๔๕ จำนวน ๑,๔๐๐ ชื่อ จะเห็นได้ว่า การตั้งชื่อเพลงลูกทุ่งใช้กลวิธีตั้งชื่อเพลงเป็น ๓ แบบ คือ

- ๒.๑. การตั้งชื่อเป็นคำ
- ๒.๒. การตั้งชื่อเป็นวลี
- ๒.๓. การตั้งชื่อเป็นประโยค

๒.๑. การตั้งชื่อเป็นคำ

นววรรณ พันธุเมธา (๒๕๒๗ : ๑) กล่าวว่า " ถ้าเสียงที่เปล่งออกมายังไม่มีความหมาย เราก็ยังไม่ถือว่าเป็นคำ คำใช้สื่อความหมาย ความหมายของคำเป็นเครื่องกำหนดให้คำ ๆ หนึ่งใช้ร่วมกับคำหนึ่งได้ แต่ใช้ร่วมกับอีกคำหนึ่งไม่ได้ คำที่มีความหมายทำนองเดียวกันจึงมักใช้ร่วมกับคำ ๆ เดียวกันได้ "

ดังนั้น " คำ " คือ เสียงที่เปล่งออกมาแล้วมีความหมาย จากข้อมูลที่น่ามาศึกษาพบว่า สามารถจำแนกชื่อเพลงลูกทุ่งที่ใช้คำเป็น ๒ ประเภท ได้แก่ คำนาม และคำกริยา

๒.๑.๑. คำนาม

คำนาม คือ คำที่หมายถึงสิ่งต่าง ๆ ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม (นววรรณ พันธุเมธา , ๒๕๒๗ : ๕) จากข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์พบว่า ชื่อเพลงลูกทุ่งที่ใช้คำนามในการตั้งชื่อมีจำนวน ๑๙ ชื่อ ดังนี้

<u>สมศักดิ์ - สมศรี</u>	<u>บัวเลียน</u>	<u>บินลาติน</u>
<u>ทรีพี</u>	<u>แม่</u>	<u>แมงมุม</u>
<u>กบ งู หนู ตุ่น</u>	<u>หน้ากาก</u>	<u>โซดา</u>
<u>ที่นอน</u>	<u>กำลังใจ</u>	<u>โด เร มี</u>
<u>ขัน ลั่น ลา</u>	<u>ไฟ ดี พาย</u>	<u>รำวง</u>
<u>พุทธศาสนิกชน</u>	<u>ไทยอิสลาม</u>	<u>โกสัมพี</u>
<u>อาร์ ซี เอ</u>		

จากข้อมูลข้างต้นสามารถจำแนกข้อมูลออกเป็น ๖ แบบ คือ

- คำนามที่เป็นคน ชื่อเพลงลูกทุ่งที่ใช้คำนามในการตั้งชื่อ จะเป็นคำนามที่เป็นคนทั้งคำนามที่เป็นชื่อคน คือ สมศักดิ์ - สมศรี , บัวเลียน , บินลาติน , ทรีพี และคำนามที่เป็นคำเรียกญาติ คือ แม่

- คำนามที่เป็นสัตว์ ได้แก่ แมงมุม , กบ งู หนู ตุ่น

- คำนามที่เป็นสิ่งของ ได้แก่ หน้ากาก , โซดา , ที่นอน

- คำนามที่เป็นสถานที่ ได้แก่ โกสัมพี , อาร์ ซี เอ
- คำนามที่เกี่ยวกับศาสนา ได้แก่ พุทธศาสนิกชน , ไทยอิสลาม
- คำนามที่เกี่ยวข้องกับสิ่งอื่น ๆ ได้แก่ ชั้น ลัน ลา , โด เร มี , รำวง , ไฟ ดี ฟาย , กำลังใจ

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า คำนามที่นำมาใช้ในการตั้งชื่อเพลงลูกทุ่งจะมีลักษณะหลากหลาย มีทั้งการใช้ชื่อคนเพื่อให้ทันกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น คือ “บินลาติน” การใช้ชื่อสถานที่คือ “อาร์ ซี เอ” หรือการใช้ชื่อของตัวโน้ตทางดนตรี คือ “โด เร มี” นอกจากนี้ชื่อเพลงบางชื่อยังสามารถบ่งความเป็นชนบทได้ด้วย เช่น “บัวเดียว” ที่บ่งบอกชื่อของชาวบ้าน หรือชื่อเพลง “กบ งู หนู ตุ่น” ที่บ่งบอกถึงธรรมชาติของท้องถิ่นท้องไร่

๒.๑.๒. คำกริยา

คำกริยา คือ คำที่ใช้แสดงอาการหรือสภาพหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ (นวรรณ พันธุเมธา , ๒๕๒๗ : ๖) จากข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์พบว่า มีการใช้คำกริยาในการตั้งชื่อเพลงลูกทุ่งจำนวน ๑๒ ชื่อ ดังนี้

<u>ห้วง</u>	<u>ขอโทษ</u>
<u>ขอบคุณ</u>	<u>ขอปลื้ม</u>
<u>แต่ะอั้ง</u>	<u>กลัว</u>
<u>เจียด</u>	<u>บังเอิญ</u>
<u>ยอม</u>	<u>จ๊กจ๊ก</u>
<u>ขอรี ขอรี</u>	<u>เซ็งลี้ย้อ</u>

จากข้อมูลข้างต้นนี้พบว่า การใช้คำกริยาจะปรากฏน้อยและคำกริยาที่ปรากฏนั้นเป็นคำกริยาที่บอกความรู้สึกของผู้พูด ใช้คำที่แสดงความรู้สึกตรงไปตรงมาโดยการใช้คำสั้น ๆ กระชับและชัดเจน เช่น ห้วง ขอโทษ กลัว ขอปลื้ม และกริยาที่แสดงอาการ เช่น ยอม จ๊กจ๊ก ขอบคุณ

นอกจากนี้ยังมีการใช้คำต่างประเทศด้วย คือ แต๊ะอั้ง เซ็งลื้ออ้อ ซอวี ซอวี จะเห็นได้ว่าการใช้คำว่า แต๊ะอั้ง แสดงอาการถูกเนื้อต้องตัวผู้หญิง สะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิงที่มีการระมัดระวังตัวมิให้อีกฝ่ายแตะต้องได้

ดังนั้นการตั้งชื่อเป็นคำแม้จะมีเป็นส่วนน้อย แต่บางชื่อเพลงก็ยังสามารถบ่งบอกความเป็นชาวบ้านได้ด้วย โดยสังเกตได้จากการใช้คำว่า “บัวเลียน” ที่เป็นชื่อคน หรือ “รำวง” ที่เป็นการละเล่นพื้นบ้าน และยังมีกรนำเอาคำนามมาตั้งชื่อให้เกิดความทันสมัยมากขึ้นโดยการใช้คำภาษาอังกฤษในชื่อเพลง “ซอวี ซอวี” อีกทั้งยังมีการตั้งชื่อให้เข้ากับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันด้วยในชื่อเพลง “บินลาติน” ที่เป็นชื่อของผู้ก่อการร้ายต่างชาติ

เมื่อศึกษาชื่อเพลงลูกทุ่งที่เป็นคำแล้ว ปรากฏความถี่ออกมาดังนี้

ตารางที่ ๑ ความถี่ของชื่อเพลงลูกทุ่งที่เป็นคำต่าง ๆ

คำประเภทต่าง ๆ	จำนวน	ร้อยละจากคำ	ร้อยละจากชื่อเพลงทั้งหมด
คำนาม	๑๙	๖๑.๒๙	๑.๓๕
คำกริยา	๑๒	๓๘.๗๑	๐.๘๕
รวม	๓๑	๑๐๐	๒.๒๑

จากตารางที่ ๑ ปรากฏว่า ชื่อเพลงลูกทุ่งมีการใช้คำนามจำนวน ๑๙ ชื่อ และคำกริยาจำนวน ๑๒ ชื่อ คำนามที่นำมาใช้ในการตั้งชื่อเพลงลูกทุ่งมีทั้งที่เป็นคำนามเกี่ยวกับคน สัตว์ สิ่งของ และสถานที่ เช่น บัวเลียน แมงมุม หน้ากาก อาร์ซีเอ และคำกริยาที่นำมาใช้มักจะเป็นกริยาแสดงความรู้สึก เช่น ห้วง กลัว

๒.๒. การตั้งชื่อเป็นวลี

นงวรรณ พันธุเมธา (๒๕๒๗ : ๙๓) กล่าวถึงวลีไว้ว่า “วลี คือ กลุ่มคำซึ่งเกิดจากการนำคำขยายมาขยายคำหลัก วลีมีลักษณะประกอบคำเป็นพิเศษ คือ มีคำหนึ่งเป็นคำหลัก และคำอื่น ๆ เป็นคำขยาย” จากข้อมูลที่นำมาศึกษาพบว่า มีการใช้นามวลีมาตั้งชื่อเพลงลูกทุ่งจำนวน ๓๒๓ ชื่อ ใช้นามวลีจำนวน ๘ ชื่อ และใช้อุทานวลีจำนวน ๔ ชื่อ

นามวลี

นามวลี คือ กลุ่มคำซึ่งประกอบด้วยหน่วยหลัก คือ คำนามและหน่วยขยาย (นววรรณ พันธ์เมธา , ๒๕๒๗ : ๙๓)

จากข้อมูลปรากฏว่า ชื่อเพลงลูกทุ่งมีการใช้นามวลีจำนวน ๓๒๓ ชื่อ หน่วยหลักที่ปรากฏในข้อมูลนั้นมักจะเป็นคำนามที่ขึ้นต้นด้วยคำว่า “ หนุ่ม ” “ สาว ” “ น้ำตา ” “ คน ” และหน่วยขยายที่ปรากฏในข้อมูลมี นามวลี คำบอกลำดับ คำบอกจำนวน คำบอกสถานภาพ และคำนามบอกสถานที่

จากข้อมูลที่น่ามาศึกษาสังเกตได้ว่า การใช้นามวลีในการตั้งชื่อเพลงลูกทุ่งนั้น หน่วยหลักที่ปรากฏในข้อมูลจะเป็นคำนามที่เกี่ยวกับผู้หญิง ผู้ชาย คน น้ำตา และคำนามทั่วไป แต่คำนามที่ปรากฏมากที่สุด คือ คำว่า “ สาว ” มีจำนวน ๒๔ ชื่อ ดังนี้

<u>สาว</u> ม. ปลาย	<u>สาว</u> ชัยภูมิ	<u>สาว</u> เชียงใหม่
<u>สาว</u> ชำนาญ	<u>สาว</u> ตะวันแดง	<u>สาว</u> งามเมืองพิจิตร
<u>สาว</u> คลองจินดา	<u>สาว</u> คำเชื่อนแก้ว	<u>สาว</u> งามบ้านหมี่
<u>สาว</u> โกสัมพี	<u>สาว</u> ลูกทุ่ง	<u>สาว</u> เลยใจดำ
<u>สาว</u> สุพรรณ	<u>สาว</u> ห้วยกุดแดง	<u>สาว</u> เอวลอย
<u>สาว</u> รถโบก	<u>สาว</u> อเล็ก์โทน	<u>สาว</u> น้ำชา
<u>สาว</u> แฉงลอย	<u>สาว</u> บางบัวทอง	<u>สาว</u> บ้านโคกใหญ่
<u>สาว</u> ทุ่งในกรุงเทพ ฯ	<u>สาว</u> ทุ่งสง	<u>สาว</u> ผมแดง

จากข้อมูลข้างต้นพบว่า ชื่อเพลงที่เป็นนามวลีที่มีหน่วยหลักคือคำว่า “ สาว ” จะประกอบไปด้วย คำนามและส่วนขยาย คำที่นำมาขยายนั้นจะเป็นคำขยายที่บ่งอาชีพ สถานที่ ความงามของผู้หญิง และการศึกษา

คำว่า “ สาว ” ตามด้วยคำบ่งอาชีพ เช่น สาวเชียงใหม่ สาวรถโบก สาวอเล็ก์โทน สาวแฉงลอย สาวน้ำชา จากข้อมูลจะพบว่า อาชีพบางอย่างจะเป็นอาชีพที่ต้องใช้แรงกายเข้าช่วย เช่น สาวรถโบก สาวเชียงใหม่ สาวแฉงลอย คำที่ใช้บ่งอาชีพเหล่านี้มักเป็นคำที่ใช้เรียกชื่ออาชีพต่าง ๆ เป็นอาชีพที่คนทั่วไปรู้จักกันดี ในขณะที่เดียวกันบางชื่ออาจต้องตีความด้วย

ว่าเป็นการกล่าวถึงอาชีพใด เช่น สาวรถโบก คือ ทำงานเป็นกระเป่ารถโดยสารหรือรถโดยสารประจำทาง

คำว่า “สาว” ตามด้วยคำบ่งสถานที่ เช่น สาวคลองจินดา สาวคำเขื่อนแก้ว สาวบางบัวทอง สาวบ้านโคกใหญ่ สาวห้วยกุดแดง สาวสุพรรณ สาวชัยภูมิ นามที่ตามหลังคำว่า “สาว” นั้นจะเป็นนามบอกสถานที่ ไม่ว่าจะป็นชื่อจังหวัด ชื่ออำเภอ หรือชื่อหมู่บ้าน อนุমানได้ว่าสถานที่ที่กล่าวถึงนี้บ่งบอกภูมิลาเนา และความเป็นชนบทได้

คำว่า “สาว” ตามด้วยระดับการศึกษา คือ สาว ม.ปลาย นอกจากนั้น “สาว” สามารถตามด้วยคำที่บ่งบอกวัยหรืออายุ คือ สาวช้าน้อย คำว่า “ช้าน้อย” เป็นคำถิ่นอีสาน หมายถึงผู้หญิงวัยรุ่น ดังนั้นคำว่า “สาว” ที่ปรากฏในชื่อเพลงลูกทุ่งจึงเป็นอีกคำหนึ่งที่มีลักษณะการประกอบคำที่ง่าย ๆ ไม่ซับซ้อนและคำบางคำยังบ่งบอกความเป็นชนบทได้ และนอกจากคำว่า “สาว” แล้วยังมีคำว่า “สาวงาม” แล้วตามด้วยคำบ่งสถานที่ คือ สาวงามเมืองพิจิตร สาวงามบ้านหมี่

นอกจากนามวลีที่นิยมใช้คำว่า “สาว” แล้ว ยังมีคำว่า “หนุ่ม” ที่นิยมนำมาตั้งชื่อเพลงลูกทุ่งด้วย หน่วยหลักคือคำว่า “หนุ่ม” มีจำนวน ๑๙ ชื่อ ดังนี้

<u>หนุ่มโคราช</u>	<u>หนุ่มลูกทุ่ง</u>	<u>หนุ่มเครื่องจักร</u>
<u>หนุ่มราชภัฏ</u>	<u>หนุ่มไร่อ้อย</u>	<u>หนุ่มชาวเล</u>
<u>หนุ่มตลาดนัด</u>	<u>หนุ่มน้อยคาเฟ่</u>	<u>หนุ่มลาดบัวหลวง</u>
<u>หนุ่มหน้ามน</u>	<u>หนุ่มอุบลสาวอุดร</u>	<u>หนุ่มบางซื่อ</u>
<u>หนุ่มมอเตอร์ไซด์</u>	<u>หนุ่มลาวสาวจีน</u>	<u>หนุ่มลาวสาวใต้</u>
<u>หนุ่มนาหน้าเขย</u>		

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่า คำว่า “หนุ่ม” จะตามด้วยคำบ่งอาชีพ เช่น หนุ่มมอเตอร์ไซด์ หนุ่มเครื่องจักร หนุ่มน้อยคาเฟ่ หนุ่มตลาดนัด คำที่ขีดเส้นใต้บ่งถึงอาชีพของคนทั่วไป นอกจากนี้ยังมีบางอาชีพที่บ่งความเป็นชนบทได้ คือ หนุ่มไร่อ้อย หนุ่มนาหน้าเขย หนุ่มชาวเล

คำว่า “ หนุ่ม ” ตามด้วยคำบ่งสถานที่ เช่น หนุ่มลาดบัวหลวง หนุ่มบางซื่อ หนุ่มอุบลสาวอุดร หนุ่มโคราช คำว่า “ หนุ่ม ” ตามด้วยคำบอกสัญชาติ เช่น หนุ่มลาวสาวจีน หนุ่มลาวสาวใต้ คำบอกสัญชาติที่ปรากฏนี้เป็นสัญชาติลาวและจีน

นอกจากนี้คำว่า “ หนุ่ม ” ยังตามด้วยคำบอกลักษณะหน้าตา คือ หนุ่มหน้ามน หนุ่มหน้าสวย หรือบางครั้งคำว่า “ หนุ่ม ” ตามด้วยระดับของการศึกษา คือ หนุ่มราชภัฏ

ชื่อเพลงลูกทุ่งที่ใช้นามวลีที่ขึ้นต้นด้วยคำว่า “ คน ” มีการใช้ค่อนข้างมากเช่นเดียวกับคำว่า “ สาว ” และ “ หนุ่ม ” มีจำนวน ๑๒ ชื่อ ดังนี้

<u>คนกรุงเทพฯ</u>	<u>คนงามอุดร</u>	<u>คนบ้านนอก</u>
<u>คนเลวที่รัก</u>	<u>คนหน้าลาว</u>	<u>คนสองเมีย</u>
<u>คนสวยพิษณุโลก</u>	<u>คนใจหิน</u>	<u>คนหลายใจ</u>
<u>คนชายแดน</u>	<u>คนใจเบา</u>	<u>คนหล่อ</u>

จากข้อมูลข้างต้นนี้พบว่า คำว่า “ คน ” จะตามด้วยคำบ่งสถานที่ คือ คนสวยพิษณุโลก คนงามอุดร คนชายแดน “ คน ” ตามด้วยคำบอกลักษณะหน้าตา คือ คนหน้าลาว คนหล่อ และ “ คน ” ตามด้วยคำบอกอุปนิสัย เช่น คนใจหิน คนใจเบา

นอกจากคำว่า “ สาว ” “ หนุ่ม ” และ “ คน ” ชื่อเพลงลูกทุ่งที่ใช้รูปนามวลียังนิยมใช้คำว่า “ น้ำตา ” ขึ้นต้นวลีด้วย

<u>น้ำตาชาวนา</u>	<u>น้ำตาสาว</u>	<u>น้ำตานาค</u>
<u>น้ำตามดแดง</u>	<u>น้ำตาดาว</u>	<u>น้ำตาคราโอเกะ</u>
<u>น้ำตาจ่าสังข์</u>	<u>น้ำตาจ่าน้อย</u>	<u>น้ำตา อ.บ.ต.</u>
<u>น้ำตาทหารเกณฑ์</u>	<u>น้ำตาเมียน้อย</u>	<u>น้ำตาถูกผู้ชาย</u>

จากข้อมูลพบว่ามีการใช้นามวลีที่ขึ้นต้นด้วยคำว่า “ น้ำตา ” ทั้งหมด ๑๒ ชื่อ และคำว่า “ น้ำตา ” มักตามด้วยคำบ่งอาชีพ เช่น น้ำตาชาวนา น้ำตาคราโอเกะ น้ำตาทหารเกณฑ์ หรือในบางครั้งตามด้วยตำแหน่งหน้าที่ คือ น้ำตาจ่าสังข์ น้ำตาจ่าน้อย

น้ำตา อ.บ.ต. และจะตามด้วยคน คือ น้ำตาเมียน้อย น้ำตาถูกผู้ชาย น้ำตานาค บางครั้งจะเป็นชื่อคน คือ น้ำตาดาว น้ำตามดแดง

จากข้อมูลข้างต้นนี้พบว่า ชื่อเพลงที่ขึ้นต้นด้วยคำว่า “สาว” “หนุ่ม” “คน” และคำว่า “น้ำตา” ส่วนขยายที่ปรากฏมักจะเป็นคำนามที่บ่งอาชีพ เช่น “สาวรถโบก” “สาวแผงลอย” “หนุ่มเครื่องจักร” “หนุ่มชาวเล” และคำนามบ่งสถานที่ ซึ่งจะเป็ชือจังหวัด อำเภอ หรือหมู่บ้าน เช่น หนุ่มลาดบัวหลวง หนุ่มบางซื่อ หนุ่มอุบลสาอุดร หนุ่มโคราช สาวคลองจินดา สาวคำเขื่อนแก้ว สาวบางบัวทอง สาวบ้านโคกใหญ่ สาวห้วยกุดแดง สาวสุพรรณ สาวชัยภูมิ

นอกจากหน่วยหลักของนามวลีที่ปรากฏในข้อมูลจะขึ้นต้นด้วยคำต่าง ๆ เหล่านี้แล้ว ยังมีขึ้นต้นด้วยคำอื่น ๆ อีก เช่น จอหัวใจ เทพธิดาวงเหล้า ถนนนักสู้ หัวใจหมาวัด เทพธิดาผ้าซิ่น และคำเหล่านี้บางคำสามารถสะท้อนความเป็นชนบทได้ เช่น เทพธิดาผ้าซิ่น คำว่า “ผ้าซิ่น” เป็นคำถิ่นอีสานหมายถึงผ้าถุง

ส่วนหน่วยขยายที่ปรากฏในข้อมูลมักจะเป็นคำนามที่บ่งบอกอาชีพหรือยศตำแหน่ง เช่น น้ำตาจ่าน้อย น้ำตาจ่าสังข์ หนุ่มชาวเล น้ำตาทหารเกณฑ์ และคำนามที่บ่งบอกสถานที่ เช่น หนุ่มลาดบัวหลวง หนุ่มอุบลสาอุดร สาวสุพรรณ สาวห้วยกุดแดง

นอกจากนี้ยังมีหน่วยขยายที่เป็นคำบอกลำดับ^๑ จะเห็นได้ว่าคำบอกลำดับนี้มักจะเป็นคำที่บอกลำดับแรก และลำดับสุดท้าย เช่น คำตอบสุดท้าย คนสุดท้าย ดอกไม้ดอกแรก ยกที่ ๑ มือที่สาม และยังมีการใช้คำบอกจำนวน^๒ เพื่อขยายบอกจำนวนของคำนามนั้น เช่น จดหมายหลายฉบับ บางครั้งคำบอกจำนวน จะปรากฏอยู่หน้าคำนามก็ได้ เช่น หนึ่งเมล็ดข้าว หมื่นพันสัญญา

^๑ คำบอกลำดับที่ใช้ขยายคำนามจะบอกลำดับของสิ่งต่าง ๆ คำบอกลำดับได้แก่ คำที่มีคำว่า ที่ นำหน้าตัวเลข หรือคำอื่น ๆ ที่บอกลำดับ (นววรรณ พันธุเมธา , น. ๓๗)

^๒ คำบอกจำนวนที่ใช้ขยายคำนามจะบอกจำนวนของสิ่งต่าง ๆ ได้แก่ จำนวนตัวเลข และคำอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับจำนวน (นววรรณ พันธุเมธา , น. ๓๕)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า บางครั้งหน่วยขยายจะเป็นคำบอกสถานภาพ* ชื่อเพลงลูกทุ่งที่เป็นแบบนี้ เช่น พี่จำ พี่เขยจำ ตุ๊กตาจำ ป่าคะป่าชา นกจำ นกจำนก นกเอี้ยงจำ พี่จำพี่ สังเกตได้ว่าจะใช้คำนาม ตามด้วยคำบอกสถานภาพ คือคำว่า “จำ” “คะ” “ชา”

จากการศึกษาวิธีการตั้งชื่อเพลงลูกทุ่งเป็นวลีจะเห็นได้ว่า นามวลีที่ปรากฏนี้มักจะเป็นการขึ้นต้นด้วยคำว่า “สาว” และ “หนุ่ม” ที่เป็นเช่นนี้มีสาเหตุมาจาก ชื่อเพลงลูกทุ่งที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรักของคนหนุ่มสาว ซึ่งสังเกตได้ว่าความรักที่ปรากฏจะไม่มีความรักแบบอื่น ถึงมีก็ปรากฏไม่มาก ดังนั้นความรักที่เกิดขึ้นจึงเป็นความรักของหนุ่มสาว ผู้แต่งเพลงจึงมักนำเอาทั้งสองคำนี้มาขึ้นต้นนามวลี

นอกจากการตั้งชื่อเพลงเป็นนามวลีดังกล่าวแล้ว ยังมีชื่อเพลงลูกทุ่งส่วนหนึ่งที่ขึ้นต้นด้วยคำบุพบทและคำอุทานตามด้วยส่วนขยาย ซึ่งพระยาอุปกิตศิลปสาร (๒๕๔๔ : ๒๐๓ - ๒๐๔) เรียกว่า บุพบทวลี และอุทานวลี เท่าที่พบมีจำนวน ๑๒ ชื่อ

พระยาอุปกิตศิลปสาร (๒๕๔๔ : ๒๐๓) กล่าวถึง “บุพบทวลี” ดังนี้ “บุพบทวลี ได้แก่ วลีที่มีคำบุพบทอยู่ข้างหน้า กล่าวคือ คำนามกิติ คำสรรพนามกิติ ถ้ามีบุพบทนำหน้า ก็ได้ชื่อว่าเป็นบุพบทวลีทั้งนั้น” ดังนั้นชื่อเพลงลูกทุ่งที่เป็นบุพบทวลีนั้นปรากฏการใช้บ่อย จากข้อมูลมีจำนวน ๘ ชื่อ ดังนี้

<u>แต่</u> หมอมและพยาบาล	<u>ด้วย</u> แรงแห่งรัก
<u>แต่</u> แม่	<u>ได้</u> แสงนีออน
<u>ใต้</u> ฟ้าเดียวกัน	<u>ริม</u> ฝั่งมูล
<u>จาก</u> ใจแจ๊ค	<u>แต่</u> เพื่อน

พระยาอุปกิตศิลปสาร (๒๕๔๔ : ๒๐๕) กล่าวถึง “อุทานวลี” ดังนี้ “อุทานวลี หมายถึง คำอุทานที่มีคำอื่นประกอบทำให้เป็นวลียึดยาวออกไป” ชื่อเพลงลูกทุ่งที่เป็นอุทานวลีมี ๔ ชื่อ ดังนี้

* คำบอกสถานภาพจะแสดง เพศ วัย ของผู้พูด ฐานะของผู้ฟัง และท่าทีของผู้พูดต่อผู้ฟัง (นววรรณ พันธุมธา , น. ๘๘)

ไฉย..ปวดใจ

อ้อเธอ

อ้อหือ..สะตือจ๊าบ

ไ้...คนอย่างเรา

จากข้อมูลพบว่า ส่วนขยายที่ตามหลังบุพบทจะเป็นคำนาม เช่น แต่แม่ ใต้แสง นืออน คำนามที่ปรากฏมีทั้งคำนามที่เป็นคน เช่น จากใจแจ๊ค และสถานที่ เช่น ริมฝั่งมูล และส่วนขยายที่ตามหลังคำอุทานจะมีต่าง ๆ กันไป คือ “ ไฉย..ปวดใจ ” “ อ้อหือ..สะตือจ๊าบ ” “ ไ้...คนอย่างเรา ” “ อ้อเธอ ”

๒.๓ . การตั้งชื่อเป็นประโยค

จากข้อมูลที่น่ามาศึกษาพบว่า นอกจากจะมีการตั้งชื่อด้วยคำและวลีแล้ว เพลงลูกทุ่งยังมีการใช้ประโยคในการตั้งชื่ออีกด้วย จากข้อมูลที่น่ามาศึกษาสังเกตได้ว่า ชื่อเพลงลูกทุ่งที่ปรากฏจะเป็นภาษาพูด ดังนั้นภาษาที่น่ามาใช้ในการตั้งชื่อเพลงลูกทุ่งจึงไม่จำเป็นต้องมีประธานในประโยคก็ได้ เช่น ชื่อเพลง “ คิดถึงพี่ ” “ รักคนชื่อน้อย ” “ คอยพี่ที่ไร่อ้อย ผู้ฟังสามารถเข้าใจความหมายได้ทั้ง ๆ ที่ไม่มีประธานปรากฏอยู่ โดยอนุมานได้ว่า ประธาน อาจเป็น ฉัน , น้อง , ผม ก็ได้

พระยาอุปกิตศิลปสาร (๒๕๔๔ : ๑๙๒) กล่าวถึงประโยคไว้ว่า “ ประโยค คือ ถ้อยคำที่มีเนื้อความครบบริบูรณ์ ประโยคหนึ่ง ๆ แบ่งออกเป็น ๒ ภาคคือ ภาคประธาน และภาคแสดง ข้อความใด ๆ ถ้ามีความหมายครบสองภาคบริบูรณ์เช่นนี้แล้วก็ได้ชื่อว่าประโยค ”

วิจิตร ภาณุพงศ์ (๒๕๒๐ : ๑๔ - ๑๕) กล่าวถึงประโยคว่า ประโยคแบ่งได้เป็น ๒ ชนิด คือ ประโยคเริ่ม และประโยคไม่เริ่ม

ประโยคเริ่ม หมายถึงประโยคซึ่งเราใช้เริ่มต้นบทสนทนาได้ เพราะเมื่อพูดแล้วผู้ฟังจะเข้าใจความหมายได้ทันที ไม่ต้องอาศัยคำพูดที่มาก่อน

ประโยคไม่เริ่มนั้น มักจะมีข้อความไม่ครบถ้วนบริบูรณ์มีอะไรบางอย่างขาดหายไป เพราะฉะนั้นถ้าหากพูดขึ้นลอย ๆ ประโยคนั้นก็จะไม่ได้ความ แต่ถ้ามีประโยคอื่นนำมาก่อนหรือพูดในสถานการณ์พิเศษ* ประโยคไม่เริ่มก็就会有ความหมายชัดเจน

นววรรณ พันธุเมธา (๒๕๒๗ : ๑๐๗ - ๑๐๘) ได้กล่าวถึงหน่วยประโยคไว้ว่า " ไม่ว่าคำกริยาหรือคำนาม ถ้าอยู่ตามลำพังไม่มีความสัมพันธ์กับคำใด เรายึดว่าไม่ใช่ประโยค แต่ถ้าเราพิจารณาบริบทประกอบแล้ว เราสามารถหาความสัมพันธ์ระหว่างคำนั้นกับคำอื่นที่อยู่ใกล้เคียงได้ เราก็ต้องถือว่าคำกริยาหรือคำนามนั้นเป็นส่วนประกอบของประโยคที่ไม่สมบูรณ์

ประโยคที่สมบูรณ์จะมีส่วนประกอบซึ่งเรียกว่าหน่วยประโยคอยู่สองชนิด คือ หน่วยนามและหน่วยกริยา และบางประโยคจะมีหน่วยประโยคอีกชนิดหนึ่งเพิ่มขึ้น เรียกว่าหน่วยเสริม " ดังนั้นประโยคที่มีส่วนประกอบไม่ครบจึงเรียกว่าประโยคไม่สมบูรณ์

จากแนวคิดข้างต้นอาจสรุปได้ว่า ประโยคหนึ่ง ๆ สามารถแบ่งออกเป็น ๒ ลักษณะด้วยกัน คือ ประโยคสมบูรณ์ที่มีส่วนประกอบครบและมีเนื้อความครบ สามารถเข้าใจความหมายได้ และประโยคละประธานที่มีส่วนประกอบบางส่วนหายไปคือ ประธาน แต่ยังสามารถเข้าใจความหมายได้ว่า ผู้พูดคือ ฉัน พี่ น้อง

ดังนั้นเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่น่ามาศึกษาจะพบว่า มีการใช้ประโยคในการตั้งชื่อเพลงลูกทุ่งจำนวน ๑,๐๒๘ ชื่อ สามารถจำแนกออกเป็น ๒ แบบ คือ ประโยคสมบูรณ์ และประโยคละประธาน

๒.๓.๑. ประโยคสมบูรณ์

ประโยคสมบูรณ์ คือ ประโยคที่มีส่วนประกอบครบบริบูรณ์ทั้งภาคประธานและภาคแสดง ในที่นี้ภาคแสดงอาจจะเป็นกริยาตัวเดียว กริยากับส่วนขยาย หรือกริยาและกรรม จากการ

---

* สถานการณ์พิเศษ เป็นต้นว่า ในสถานการณ์ที่ผู้พูดพูดสิ่งที่อยู่ ๆ กันอยู่ หรือในสถานการณ์ที่ผู้พูดพูดสิ่งที่พูดค้างกันไว้หรือเคยพูดถึงมาก่อนแล้ว หรือในสถานการณ์ที่เราสามารถรับรู้กันได้ด้วยประสาททั้ง ๕ คือ เห็น ได้ยิน ได้กลิ่น ได้รส ได้สัมผัส โดยที่ไม่ต้องเอ่ยถึงสิ่งที่พูดถึงหรือทำ (วิจิตร ภาณุพงศ์ , ๒๕๒๐ . ๑๔ - ๑๕)

ศึกษาข้อมูลพบว่า เพลงลูกทุ่งที่ตั้งชื่อเป็นประโยคสมบูรณ์ มีจำนวน ๒๘๖ เพลง ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ ๑

<u>หนุ่มอีสานบ่น</u>	<u>เสียดีนสาย</u>	<u>นางเอกหาย</u>
<u>ดาวลอย</u>	<u>บ่อยระทม</u>	<u>ดอกตู๋บาน</u>
<u>คนรักหาย</u>	<u>เตียงว่าง</u>	<u>หนูซ้อบซอบ</u> [*]
<u>หัวใจคิดฮอด</u>	<u>หัวใจร้องไห้</u>	<u>หัวใจเพรียกหา</u>
<u>ใครคือพระเอก</u>	<u>ใครจับใครแน่</u>	<u>ใครทิ้งใคร</u>
<u>ใครผิดยกมือขึ้น</u>	<u>ใครมีปิ่นเถื่อน</u>	<u>ใครสั่งให้หล่อ</u>
<u>ผัวใครหาย</u>	<u>แฟนใครไม่มีป้ายบอก</u>	<u>พี่ผิตอะไร</u>
<u>ตัวอยู่นี้ใจอยู่ไหน</u>	<u>น้องไปอยู่ไหน</u>	<u>คนซ้าทำคนเจ็บ</u>
<u>ฉันไม่ใช่นางเอก</u>	<u>คนไม่มีหัวใจ</u>	<u>สาวไม่มีเส้น</u>
<u>คุณไม่ใช่เทวดา</u>	<u>ฉันไม่ใช่หยาดเพชร</u>	<u>ชายไร้เฟอร์นิเจอร์</u>
<u>ดวงใจไร้รัก</u>	<u>ผู้ชายไร้อันดับ</u>	<u>เขามีเซ่ของเรา</u>
<u>หนุ่มล้าปางตามเมีย</u>	<u>สาวนาหาแฟน</u>	
<u>หนุ่มสุรินทร์รักสาวสุราษฎร์</u>		

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่า รูปประโยคที่ปรากฏนั้นจะเป็นประโยคบอกเล่า เช่น หนุ่มอีสานบ่น เสียดีนสาย นางเอกหาย ดาวลอย บ่อยระทม ดอกตู๋บาน คนรักหาย เตียงว่าง หนูซ้อบซอบ หัวใจคิดฮอด หัวใจร้องไห้ หัวใจเพรียกหา

ประโยคคำถาม เช่น ใครคือพระเอก ใครจับใครแน่ ใครทิ้งใคร ใครผิดยกมือขึ้น ใครมีปิ่นเถื่อน ใครสั่งให้หล่อ ผัวใครหาย แฟนใครไม่มีป้ายบอก พี่ผิตอะไร ตัวอยู่นี้ใจอยู่ไหน น้องไปอยู่ไหน

* ชื่อเพลง “ หนูซ้อบซอบ ” สอดคล้องกับชื่อเพลงลูกทุ่งที่ปรากฏในหนังสือรวมเพลงลูกทุ่ง ที่ถูกต้องควรใช้วรรณยุกต์โท เป็น “ หนูซ้อบซอบ ”

ประโยคปฏิเสธ เช่น ฉันไม่ใช่นางเอก คนไม่มีหัวใจ สาวไม่มีเส้น คุณไม่ใช่เทวดา
ฉันไม่ใช่หยาดเพชร ชายไร้เฟอร์นิเจอร์ ดวงใจไร้รัก ผู้ชายไร้อันดับ เขามิใช่ของเรา

จากการใช้รูปประโยคทั้งประโยคบอกเล่า ประโยคคำถาม และประโยคปฏิเสธ จะเห็นได้ว่า การที่ใช้ประโยคบอกเล่าและประโยคปฏิเสธในชื่อเพลงลูกทุ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้พูดต้องการที่จะบอกเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้อีกฝ่ายหนึ่งได้รับรู้ เช่น บ่อยระทม หนูซื่อ ขอบ สาวไม่มีเส้น เสียดีนสาย ส่วนการใช้ประโยคคำถามแสดงให้เห็นว่า ผู้พูดต้องการถามอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งอาจต้องการคำตอบหรือไม่ก็ได้ เช่น แฟนใครไม่มีป้ายบอก ใครทิ้งใคร น้องไปอยู่ไหน

จากข้อมูลข้างต้นสังเกตได้ว่า ประธานที่ปรากฏในข้อมูลนั้นจะเป็นคำนามที่กล่าวถึงบุคคลอื่น ๆ ทั่วไป เช่น สาวไม่มีเส้น บ่อยระทม สิทธิพรอ่อนแฟน แต่ในบางชื่อเพลงก็กล่าวถึงตัวผู้ร้องเอง เช่น ฉันไม่ใช่หยาดเพชร ผมขอบสตรี นอกจากนี้ประธานที่ปรากฏจะมีทั้งประธานที่เป็นคำนามคำเดียว และคำนามกับส่วนขยาย

- ประธานที่เป็นคำนามคำเดียว

ชื่อเพลงลูกทุ่งที่ประธานในประโยคเป็นคำนามคำเดียวนั้นมักจะเป็นคำนามที่เกี่ยวข้องกับคน เช่น คนรักคน คนลืมความเดิม ใครคือพระเอก ใครทิ้งใคร บ่อยระทม เป็นต้น และคำนามที่เกี่ยวข้องกับอวัยวะของร่างกายคน คือ หัวใจ เช่น หัวใจคิดฮอด หัวใจร้องไห้

นอกจากนี้ประธานในประโยคยังเป็นคำนามที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ด้วย เช่น หมาไม่กัด คำนามที่เป็นสิ่งของ เช่น เตียงว่าง

- ประธานที่เป็นคำนามกับส่วนขยาย

ชื่อเพลงลูกทุ่งที่ประธานในประโยคเป็นคำนามกับส่วนขยายมักจะเป็นคำนามที่เกี่ยวข้องกับคน เช่น หนุ่มอีสานบ้าน หนุ่มลำปางตามเมีย สาวนาหาแฟน หนุ่มสุรินทร์รักสาวสุราษฎร์ คนข้าทำคนเจ็บ และอื่น ๆ เช่น กุหลาบแดงแทงใจ

สังเกตได้ว่าการที่ชื่อเพลงลูกทุ่งจะเกี่ยวข้องกับเรื่องของความรัก ประชานที่ปรากฏจึงมักจะเป็นประชานที่เกี่ยวกับคนมีทั้งผู้หญิง เช่น สาวนาคอยพี่ สาวไม่มีเส้น นางเอกหาย ฉันไม่ใช้นางเอก ประชานที่เป็นผู้ชาย เช่น ผัวใครหาย ผมชอบสตรี ชายไร้เฟอร์นิเจอร์ เสียตีน สาย บ่อยระทม และประชานที่ปรากฏนี้บางคำยังบ่งความเป็นชนบทได้ เช่น คำว่า หนุ่ม ลำปาง ในชื่อเพลง หนุ่มลำปางตามเมีย คำว่า ดอกติว ในชื่อเพลง ดอกติวบาน คำว่า หนานคำ ในชื่อเพลง หนานคำล่องกรุง คำว่า หนุ่มอีสาน ในชื่อเพลง หนุ่มอีสานปน เป็นต้น

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่า กริยาที่ปรากฏนี้จะเป็นกริยาที่บอกตรงไปตรงมา ไม่ต้องแปลความหมาย เมื่อฟังแล้วสามารถเข้าใจได้ทันที น่าสังเกตว่าการตั้งชื่อเพลงลูกทุ่งลักษณะนี้ มักจะเป็นกริยาที่บ่งบอกความในใจ จึงใช้เป็นคำง่าย ๆ เช่น คำว่า ระทม ในชื่อเพลง บ่อยระทม คำว่า ร้องไห้ ในชื่อเพลง หัวใจร้องไห้ คำว่า รัก ในชื่อเพลง หนุ่มสุรินทร์รักสาวสุราษฎร์ คำว่า ห่วง ในชื่อเพลง ทหารห่วงแฟน คำว่า คอย ในชื่อเพลง สาวนาคอยพี่ คำว่า คิดฮอด ในชื่อเพลง หัวใจคิดฮอด เป็นต้น หรือในบางชื่อเพลงมีกริยาที่เน้นหรือย้ำความรู้สึก เช่น คำว่า ชอบชอบ ในชื่อเพลง หนูชอบชอบ

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยพบว่า คำานามที่ทำหน้าที่เป็นประชานในประโยคหลายคำสามารถบ่งความเป็นชนบทได้ เช่น หนุ่มอีสานปน หนุ่มลำปางตามเมีย ดอกติวบาน สาวนาหาแฟน และกริยาบางตัวก็บ่งความเป็นชนบทได้ เช่น หัวใจคิดฮอด ชื่อเพลงนี้จะเห็นได้จากการใช้คำถิ่นอีสานคือคำว่า “คิดฮอด”

นอกจากคำที่ทำหน้าที่เป็นประชานในประโยคจะสะท้อนความเป็นชนบทได้แล้ว คำที่ทำหน้าที่เป็น กรรมในประโยค ผู้วิจัยพบว่า มีหลายคำที่สะท้อนความเป็นชนบทได้เช่นกัน เช่น คำว่า สาวสุราษฎร์ ในชื่อเพลง หนุ่มสุรินทร์รักสาวสุราษฎร์ คำว่า สุพรรณ ในชื่อเพลง ฉันรักสุพรรณ เป็นต้น

นอกจากนี้ประชานที่ปรากฏมักจะเป็นคำานามที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิงและผู้ชาย แสดงให้เห็นว่า ชื่อเพลงลูกทุ่งจะเกี่ยวข้องกับความรักของหนุ่มสาว ดังนั้นทั้งประชานและกริยาที่ปรากฏจึงเป็นกริยาที่แสดงความรู้สึกเพื่อที่จะบอกความรู้สึกต่าง ๆ ให้อีกฝ่ายหนึ่งได้รับรู้ เช่น น้องไม่ชอบ บ่อยระทม หนูชอบชอบ ทหารห่วงแฟน อีกทั้งประชานที่ปรากฏมักจะเป็นการกล่าวถึงคนอื่น ๆ เช่น คนไม่มีหัวใจ ผัวแลกไซ้ สิทธิพรอ่อนแฟน แต่ก็มีบางเพลงที่พูดถึงตนเอง เช่น ฉันรักสุพรรณ ฉันไม่ใช้นางเอก ผมชอบสตรี

จากทั้งหมดสรุปได้ว่า การใช้ประโยคสมบุรณ์ในการตั้งชื่อเพลงลูกทุ่งนั้น ทั้งประโยคบอกเล่า ประโยคปฏิเสธ และประโยคคำถาม ประธานที่ปรากฏในประโยคเหล่านี้จะมีทั้งประธานที่เป็นคำนามคำเดียว เช่น ดาวลอย ใครมีปิ่นเดือน เขามีไซ้ของเรา คำนามกับส่วนขยาย เช่น กุหลาบแดงแดงใจ คนช้ำทำคนเจ็บ แฟนใครไม่มีป้ายบอก และกริยาที่ปรากฏจะเป็นกริยาที่บอกความรู้สึก เช่น หนุ่มสุรินทร์รักสาวสุราษฎร์ ผมชอบสตรี และกริยาทั่วไป เช่น ใจปลั่งใจ ผิวใครหาย คนลืมความเดิม

๒.๓.๒. ประโยคละประธาน

จากข้อมูลที่น่ามาศึกษาจะเห็นได้ว่า นอกจากจะใช้ประโยคสมบุรณ์ในการตั้งชื่อเพลงลูกทุ่งแล้ว ยังมีการใช้ประโยคละประธานในการตั้งชื่อเพลงลูกทุ่งอีกด้วย ประโยคละประธาน คือ ประโยคที่มีส่วนประธานหายไปแต่ยังสามารถเข้าใจความหมายได้ ชื่อเพลงลูกทุ่งที่เป็นประโยคละประธานมีจำนวน ๓๔๘ ชื่อ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ ๒

<u>คิดถึงพี่</u>	<u>อีกสาวผมแดง</u>	<u>ขอรักข้างเดียว</u>
<u>คอยพี่ที่ไร่อ้อย</u>	<u>ปลั่งหัวใจ</u>	<u>รักพี่เข้ไฉน</u>
<u>โคดตึก</u>	<u>ขอรักข้างเดียว</u>	<u>รักคนชื่อน้อย</u>
<u>รักสาวสวนปาล์ม</u>	<u>รักหนุ่มผมยาว</u>	<u>รักสาวทุ่ง</u>
<u>ขอซับน้าตา</u>	<u>คอยทาง</u>	<u>กลับบ้านนอก</u>
<u>โสดม้าย</u>	<u>ชอบม้าย</u>	<u>แซบนั้</u>
<u>จะรอดไหมเนี่ย</u>	<u>ได้ไหม</u>	<u>ผิดไหมที่ไม่แก่</u>
<u>มีไหมเงิน</u>	<u>รู้ไหมรักเธอ</u>	<u>ดั่งดาว</u>
<u>บ่เอา</u>	<u>มีผิวแล้วยังไม่บอก</u>	<u>มีเมียแล้วไม่เอา</u>
<u>บอกแล้วไม่เชื่อ</u>	<u>เลิกได้ลืมบ่ได้</u>	<u>กลับบ้านบ่ได้</u>

* ชื่อเพลง “ โสดม้าย ” สกกดตามชื่อเพลงลูกทุ่งที่ปรากฏในหนังสือรวมเพลงลูกทุ่ง ที่ถูกต้องควรใช้วรรณยุกต์โท เป็น “ โสดม้าย ”

* ชื่อเพลง “ ชอบม้าย ” สกกดตามชื่อเพลงลูกทุ่งที่ปรากฏในหนังสือรวมเพลงลูกทุ่ง ที่ถูกต้องควรใช้วรรณยุกต์โท เป็น “ ชอบม้าย ”

ไม่ใช่คนไม่มีเมียน้อยบมิดคำอ้ายไม่เชื่อแล้วล่ะไม่ต้องลองรักเลยไม่อยากเป็นเมียน้อย

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่า รูปประโยคที่ปรากฏนั้นจะเป็นประโยคบอกเล่า เช่น คิดถึงพี่ ยักสาวผมแดง ขอรักข้างเดียว คอยพี่ที่ไร่อ้อย ปลิ้นหัวใจ รักพี่ไชน้อย โคตตัก ขอรักข้างเดียว รักคนชื่อน้อย ขอซับน้ำตา คอยทาง กลับบ้านนอก ดิ่งดาว

ประโยคคำถาม เช่น โสดมัย ชอบมัย แซบบ่ จะรอดไหมเนี่ย ได้ไหม มิดไหม ที่ไม่แก่ มีไหมเงิน รู้ไหมรักเธอ

ประโยคปฏิเสธ เช่น บ่เอา มีผิวแล้วยังไม่บอก มีเมียแล้วไม่เอา บอกแล้วไม่เชื่อ เลิกได้ลืมบ่ได้ กลับบ้านบ่ได้ ไม่ใช่คน ไม่มีเมียน้อย บมิดคำอ้าย ไม่เชื่อแล้วล่ะ ไม่ต้องลองรักเลย ไม่อยากเป็นเมียน้อย

จากการใช้รูปประโยคทั้งประโยคบอกเล่า ประโยคคำถาม และประโยคปฏิเสธ จะเห็นได้ว่า การใช้ประโยคบอกเล่าและประโยคปฏิเสธในชื่อเพลงลูกทุ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้พูดต้องการที่จะบอกเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้อีกฝ่ายหนึ่งได้รับรู้ และเป็นการบอกเล่าความในใจของตนเองให้แก่ผู้อื่นได้รับรู้ เช่น รักพี่ไชน้อย คิดถึงพี่ จะรอดไหมเนี่ย ส่วนการใช้ประโยคคำถามแสดงให้เห็นว่า ผู้พูดต้องการถามความรู้สึกของอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งอาจต้องการคำตอบหรือไม่ก็ได้ เช่น รู้ไหมรักเธอ

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่ากริยาที่ใช้ในประโยคละประธานนี้จะเป็นกริยาทั่วไป แต่กริยาที่ปรากฏหน้าประโยคมักจะเป็นคำว่า “รัก” “ขอ” “คอย” “อยาก” “อย่า” แต่คำว่าที่ปรากฏมากที่สุดคือคำว่า “รัก” มีจำนวน ๗๔ ชื่อ เช่น

ตัวอย่างที่ ๓

รักคนเจ้าชู้รักคนชื่อเดือนรักคนชื่อน้อยรักคนมิดรักคนไว้พุงรักหนุ่มเมืองตรังรักชาวเรือรักน้องจอยรักน้องพรรักหนุ่มไฟฟ้ารักพี่ไชน้อยรักสาวฝั่งโขง

รักสาวนครสวรรค์
รักสาวสวนป่าลัม

รักสาวฝั่งคลอง
รักหนุ่มผมยาว

รักสาวมัธยม
รักสาวทุ่ง

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่า ชื่อเพลงที่ขึ้นต้นด้วยคำว่า รัก มักจะบอกตรง ๆ ว่ารักใคร เช่น รักน้องพร รักพี่ไข่น้อย บางครั้งก็จะเป็นการตัดพ้อต่อว่า เช่น รักคนผิด การที่มีคำว่ารัก ขึ้นต้นประโยคละประธานมากที่สุดนี้ เป็นเพราะว่าชื่อเพลงลูกทุ่งเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับความ รัก ดังนั้นกริยาที่ปรากฏจึงเป็นคำว่า "รัก" มากที่สุด

นอกจากนี้กริยาที่ปรากฏมากเช่นกันคือ คำว่า "ขอ" มี ๑๘ ชื่อ ได้แก่

ขอเป็นผ้าห่ม

ขอเป็นคนปลอมใจ

ขอเป็นฐู๋ในฝัน

ขอเป็นพระเอกในหัวใจเธอ

ขอเป็นพระเอกในหัวใจเรา

ขอเป็นนางรอง

ขอผิดสัญญา

ขอใช้สิทธิ์

ขอจับน้ำตา

ขอรักข้างเดียว

ขอรักฝ่ายเดียว

ขอเวลา ๕ กิโด

ขอเพียงพักใจ

ขอเวลาทำใจ

ขอที่พักใจ

ขอแค่อ้อม

ขอแค่แอบรัก

ขอเพียงแค่สงสาร

จะสังเกตได้ว่ากริยา คำว่า "ขอ" มักจะเป็นการตั้งความปรารถนาให้กับตนเอง เช่น คำว่า ขอเป็น ในชื่อเพลง ขอเป็นพระเอกในหัวใจเรา ขอเป็นฐู๋ในฝัน ขอเป็นผ้าห่ม ขอเป็นคนปลอมใจ

ส่วนกริยา "อยาก" เช่น อยากมีเมีย อยากเจอคนจริงใจ อยากเด็ดดอกฟ้า อยากได้ที่อยู่ อยากมีใครสักคน อยากมีต้นเงิน อยากกินเนื้อคนใจดำ อยากกินรอยยิ้ม อยากฆ่าผู้ชายเจ้าชู้ คำว่า "อยาก" แสดงความปรารถนา ความต้องการ เมื่อนำมาขึ้นต้น ประโยคแสดงให้เห็นว่า ผู้พูดต้องการที่จะสื่อให้รู้ถึงความในใจว่าต้องการหรือรู้สึกอย่างไร เช่น อยากเด็ดดอกฟ้า อยากมีใครสักคน

กริยา "คอย" เช่น คอยคนสีซอ คอยน้องลัดดา คอยนางที่อ่างทอง คอยรักจากต่างแดน คอยพี่ที่บางแค คอยพี่ที่คลองจินดา คอยรักจากสิงคโปร์ คอยพี่ที่ไร่อ้อย คอยพี่ที่งานกาชาด ชื่อเพลงที่ขึ้นต้นด้วยคำว่า คอย มักจะบอกว่า คอยใคร จะบ่งบอกความหวัง

และการรอคอย เช่น คอยน้องลัดดา คอยพี่ที่งานกาชาด คอยเธอที่หนองหาน คอยรัก จากต่างแดน

กริยา “อย่า” เช่น อย่าหลอกฉันเลย อย่าลืมหนังสือ อย่าจับหูฉัน อย่าฝืนใจรัก อย่าลืม อย่าลืมวันแรก อย่าลืมโนราห์ อย่ากลัว

จะเห็นได้ว่าส่วนขยายที่ปรากฏจะเป็น คำนามที่ใช้บ่งสถานที่ เช่น คอยพี่ที่งานกาชาด คอยพี่ที่ไร่อ้อย คำนามที่บ่งอาชีพ เช่น รักหนุ่มไฟฟ้า และคำนามทั่วไป เช่น อย่าลืมโจนส์ อย่าลืมโนราห์

นอกจากนี้คำที่ทำหน้าที่เป็นกรรมในประโยคนั้นสามารถสะท้อนความเป็นชนบทได้ด้วย เช่น คำว่า บ้านนอก ในชื่อเพลง กลับบ้านนอก คำว่า สาวเมืองบั้งไฟ ในชื่อเพลง ฮักสาวเมืองบั้งไฟ คำว่า สาวน้ำพอง ในชื่อเพลง คิดถึงสาวน้ำพอง คำว่า หนุ่มเมืองตรัง ในชื่อเพลง รักหนุ่มเมืองตรัง เป็นต้น

สังเกตได้ว่า นอกจากคำที่ทำหน้าที่เป็นกรรมในประโยคจะสะท้อนความเป็นชนบทได้แล้ว คำที่บ่งสถานที่ที่ปรากฏในประโยคก็สามารถสะท้อนความเป็นชนบทได้เช่นกัน เช่น คำว่า ไร่อ้อย ในชื่อเพลง คอยพี่ที่ไร่อ้อย คำว่า หนองหาน ในชื่อเพลง รอน้องที่หนองหาน คอยพี่ที่หนองหาน คำว่า ธาตุพนม ในชื่อเพลง ลืมพี่ที่ธาตุพนม คำว่า คลองจินดา ในชื่อเพลง คอยพี่ที่คลองจินดา คำว่า บ้านนา ในชื่อเพลง รอพี่ที่บ้านนา เป็นต้น

ดังนั้นชื่อเพลงลูกทุ่งที่เป็นประโยคละประธานจะเป็นประโยคที่มีลักษณะเหมือนกับประโยคสมบุรณณ์ทั่วไป แต่จะมีการละประธานในประโยค สิ่งที่น่าสนใจในการใช้ประโยคละประธาน คือคำบางคำที่นำมาใช้ในประโยคทั้งที่ทำหน้าที่เป็นกรรมและคำบอกสถานที่ที่สามารถสะท้อนความเป็นชนบทได้ และเน้นกริยาที่ปรากฏในประโยคเพื่อบ่งบอกความรู้สึกต่าง ๆ เช่น รัก คิดถึง ห่วง คอย อยาก

จากกลวิธีทั้งหมดนี้จะเห็นได้ว่า กลวิธีการตั้งชื่อเป็นประโยคดูจะไม่แตกต่างจากการตั้งชื่อเพลงลักษณะอื่น แต่ชื่อเพลงลูกทุ่งมีความแตกต่างจากชื่อเพลงลักษณะอื่น ๆ ด้วยการนำคำที่อยู่ในประโยค คือ ชื่อเพลงลูกทุ่งมักจะมีการใช้คำถิ่นที่บ่งบอกความเป็นชนบท ไม่ว่าจะเป็นการใช้คำที่ทำหน้าที่เป็นประธาน เช่น หนุ่มสุรินทร์ หนานคำ สาวชาวนา หนุ่มอีสาน

คำที่ทำหน้าที่เป็นกริยา เช่น *บ่สะออน คิดฮอด* และคำที่ทำหน้าที่เป็นกรรม เช่น *สาวเมือง ตรัง พี่ไชน้อย สาวสุราษฎร์ สาวฝั่งคลอง* หรือคำที่ใช้บอกสถานที่ เช่น *บ้านไร่ เมืองชล ไร่ฮ้อย ธาตพนม*

จากการศึกษาประโยคในการตั้งชื่อเพลงลูกทุ่งแล้ว ปรากฏความถี่ได้ดังนี้

ตารางที่ ๒ ความถี่ของประโยคแบบต่าง ๆ

ประโยคแบบต่าง ๆ	จำนวน	ร้อยละจากประโยค	ร้อยละจากชื่อเพลงทั้งหมด
ประโยคสมบุรณ์	๒๘๖	๒๗.๖๖	๒๐.๔๒
ประโยคละประธาน	๗๔๘	๗๒.๓๔	๕๓.๕๘
รวม	๑,๐๓๔	๑๐๐	๗๓.๘๔

จากตารางที่ ๒ จะเห็นได้ว่าชื่อเพลงลูกทุ่งที่เป็นประโยคจะเป็นประโยคละประธานมากที่สุด คือ ๗๔๘ ชื่อ และประโยคสมบุรณ์จำนวน ๒๘๖ ชื่อ สังเกตได้ว่าชื่อเพลงลูกทุ่งที่เป็นประโยคละประธานมีจำนวนมากกว่าการใช้ประโยคสมบุรณ์เกินร้อยละ ๕๐ ของชื่อเพลงลูกทุ่งที่เป็นประโยค แสดงให้เห็นว่าในการตั้งชื่อเพลงลูกทุ่งจะใช้ประโยคมากที่สุดและเป็นประโยคละประธาน สังเกตได้ว่าในประโยคละประธานจะเป็นการกล่าวถึงเรื่องราวของผู้ร้องเอง เพราะการที่ละประธานเท่ากับเป็นการบอกให้รู้ถึงความรู้สึกของผู้ร้องเพลงเอง เช่น *รักคนชื่อน้อย คิดถึงพี่*

จากการศึกษาวิธีการตั้งชื่อเพลงลูกทุ่งในแบบต่าง ๆ ทั้งคำ วลี และประโยค สามารถสรุปออกมาเป็นตารางได้ ดังนี้

ตารางที่ ๓ ความถี่ของกลวิธีการตั้งชื่อเพลงลูกทุ่ง

กลวิธีการตั้งชื่อเพลงลูกทุ่ง	จำนวน	ร้อยละจากชื่อเพลงทั้งหมด
คำ	๓๑	๒.๒๑
วลี	๓๒๓	๒๓.๐๗
ประโยค	๑,๐๓๔	๗๓.๘๔
อื่น ๆ	๑๒	๐.๘๕
รวม	๑,๔๐๐	๑๐๐

จากผลการวิเคราะห์ในบทที่ ๒ นี้ จะเห็นได้ว่า การตั้งชื่อเพลงลูกทุ่งจะใช้กลวิธีการตั้งชื่อเป็นประโยคมากกว่าคำ หรือวลี โดยใช้ประโยคละประมาณมากที่สุด จำนวน ๗๔๔ ชื่อ สังเกตเห็นได้ว่า ประธานที่ละไว้ มักจะเป็นคนร้อง อาจเป็นผู้หญิงหรือผู้ชาย อาจละประมาณ เช่น พี่ น้อง ฉัน ฯลฯ ส่วนกริยามักจะเกี่ยวกับการแสดงความรู้สึก การบ่งบอกความในใจ เช่น รัก คิดถึง ห่วง ฯลฯ รองลงมาคือ วลี ๓๒๓ ชื่อ นอกจากนี้การใช้นามวลีในการตั้งชื่อนั้น ยังสามารถบ่งความเป็นชนบทได้ เช่น หนุ่มชานา สาวทุ่งสง และสังเกตได้ว่าการที่ นามวลีมักขึ้นต้นด้วยคำว่า “หนุ่ม” และคำว่า “สาว” อาจเป็นเพราะว่า เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับความรักของชายและหญิงชื่อเพลงจึงปรากฏนามวลีลักษณะนี้

การตั้งชื่อด้วยประโยค ถึงแม้จะมีมากแต่อาจจะดูไม่แตกต่างจากการตั้งชื่อเพลงแนวอื่น ๆ ในขณะที่การตั้งชื่อด้วยนามวลี ซึ่งมีน้อยกว่า แต่เมื่อนำมาใช้ในการตั้งชื่อเพลงลูกทุ่ง จะมีค่านามที่บ่งความเป็นชนบทได้ จะอยู่ในบางส่วนของชื่อเพลงหรือทั้งชื่อเพลงก็ได้ เช่น สาวนา น้ำตาคลอ หนุ่มสุรินทร์รักสาว สุราษฎร์ สาวบ้านโคกใหญ่ สาวตำหนักทุ่ง เป็นต้น ลักษณะการใช้ค่านามที่บ่งความเป็นชนบทนี้ จึงสามารถจัดให้เป็นลักษณะเด่นของการตั้งชื่อเพลงลูกทุ่งได้ประการหนึ่ง